

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH
STUDIÍ

Informační válka Ruské federace v ČR – analýza pro-ruských zpravodajských serverů

Mgr. et Mgr. Petra Vejvodová, Ph.D.
Katedra politologie, Fakulta sociálních studií MU

Informační válka RF

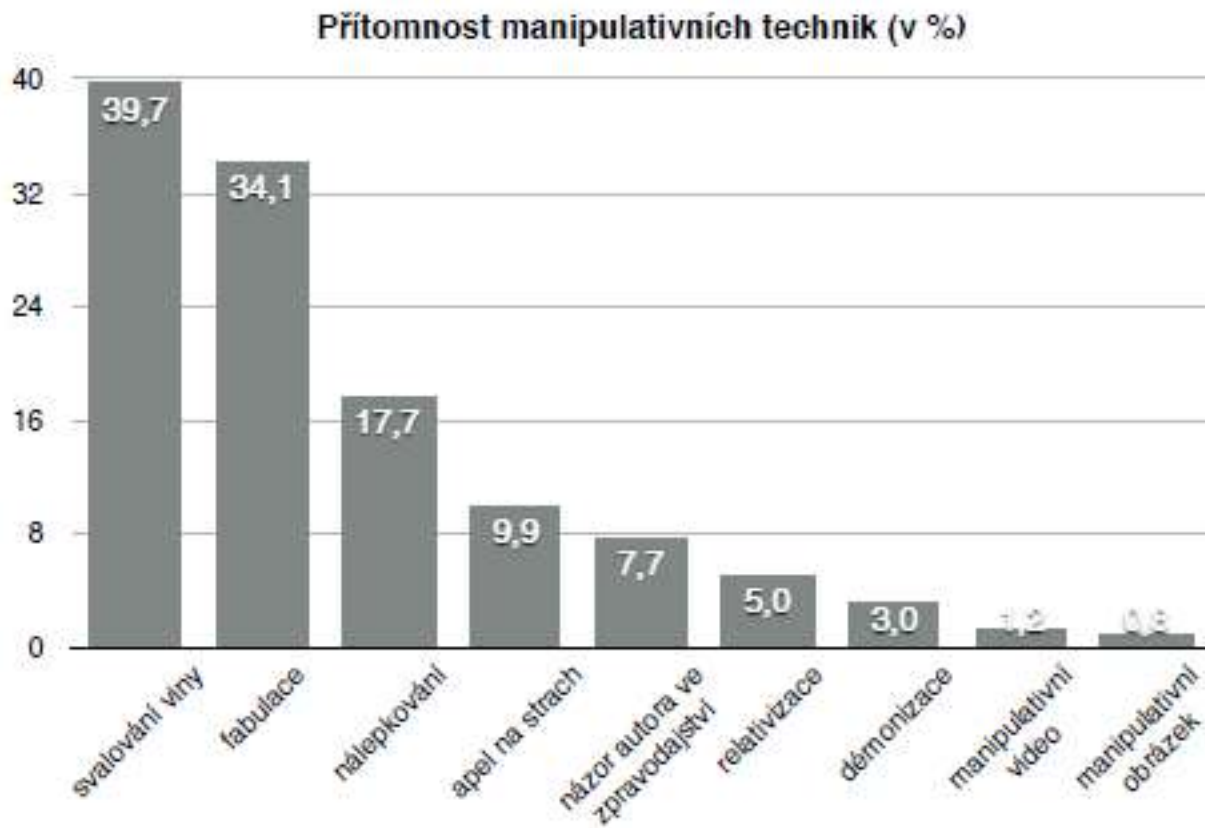
- Ruskými teoretiky je informační válka vysvětlována jako *“ovlivňování smýšlení mas jako součást rivality mezi odlišnými civilizačními systémy, která probíhá v informačním prostoru prostřednictvím zvláštních způsobů kontroly informačních zdrojů pomocí informačních zbraní.”* (Teyloure Ring, 2015)
- Internet navíc umožnil efektivnější využívání **reflexivní kontroly** (způsob podávání oponentovi nebo partnerovi připravené informace s cílem donutit ho inklinovat k dobrovolnému předpokládanému rozhodnutí)

- **Sledované servery:** parlamentnilisty.cz, ac24.cz, svetkolemnas.info a cz.sputniknews.com.
- **Vzorek:** 2660 článků; do analýzy zahrnuto pouze zpravodajství (2364 textů)
- **Sledované období:** 1. až 31. března 2016
- **Cíl:** zjistit, zda a případně v jaké míře se na nich vyskytují propagandistické manipulativní techniky a zda jejich zpravodajství straní Rusku a/nebo výrazně kritizuje Západ, tedy USA, EU či NATO.

Základní zjištění

- Rusko zmíněno v přibližně 1/3 zpravodajství (30,2 %), z toho většinou (63,6 %) s neutrálním vyzněním.
- **Články vyznívající pro Rusko pozitivně i kriticky zastoupeny přibližně stejně.**
- Manipulace v podobě obrázku či videa naprosto minimálně.
- Velmi výrazné zastoupení manipulativních technik jako **svalování viny, fabulace a nálepkování.**

Užívání manipulativních technik

Migrační krize

- 32 % zpravodajství emotivně zbarveno (strach 53 %, nenávisť 20 %, rozhořčení 19 %)

Manipulativní technika	Výskyt u tématu (%)	Výskyt v celku (%)	Odchylka od celku
Svalování viny	41,6	39,7	+ 1,9 p.b.
Fabulace	37,6	34,1	+ 3,4 p.b.
Nálepkování	13,6	17,7	- 4,1 p.b.
Apel na strach	24,9	9,9	+ 15,0 p.b.
Názor autora ve zpravodajství	7,7	7,7	+ 0,0 p.b.
Relativizace	2,3	5,0	- 2,7 p.b.
Démonizace	5,0	3,0	+ 2,0 p.b.
Manipulativní video	1,8	1,2	+ 0,6 p.b.
Manipulativní obrázek	1,4	0,8	+ 0,6 p.b.

Konflikt na Ukrajině

- Emotivní zabarvení nižší (11,3 %)

Manipulativní technika	Výskyt u tématu (%)	Výskyt v celku (%)	Odchylka od celku
Svalování viny	34,8	39,7	- 4,9 p.b.
Fabulace	18,3	34,1	- 15,8 p.b.
Nálepkování	14,8	17,7	- 2,9 p.b.
Apel na strach	5,2	9,9	- 4,7 p.b.
Názor autora ve zpravodajství	3,5	7,7	- 4,2 p.b.
Relativizace	8,7	5,0	+ 3,7 p.b.
Démonizace	5,2	3,0	+ 2,2 p.b.
Manipulativní video	0,9	1,2	- 0,3 p.b.
Manipulativní obrázek	0,0	0,8	- 0,8 p.b.

Konflikt v Sýrii

- Emotivní zbarvení v 4,6 % (hlavně rozhořčení)

Manipulativní technika	Výskyt u tématu (%)	Výskyt v celku (%)	Odchylka od celku
Svalování viny	23,6	39,7	- 16,1 p.b.
Fabulace	24,6	34,1	- 9,5 p.b.
Nálepkování	10,8	17,7	- 6,9 p.b.
Apel na strach	0,5	9,9	- 9,4 p.b.
Názor autora ve zpravodajství	4,9	7,7	- 2,8 p.b.
Relativizace	12,3	5,0	+ 7,3 p.b.
Démonizace	1,0	3,0	- 2,0 p.b.
Manipulativní video	1,5	1,2	+ 0,3 p.b.
Manipulativní obrázek	0,0	0,8	- 0,8 p.b.

Sofistikovanost propagandy

- Dáno typem manipulativních technik
- **Měkčí techniky častěji zastoupené** – svalování viny, fabulace = intoxikace veřejného mínění je plíživá
- **Tvrdší techniky méně zastoupeny** – apel na strach, démonizace (přesto varující, že se objevují)
- *Rizikovost analyzovaných médií ve smyslu manipulace veřejného mínění*

Případ Parlamentních listů

- Některé techniky se objevují u PL častěji, než je průměr datového souboru (apel na strach 12,2 % vs. 9,9 %; nálepkování 23,3 % vs. 17,7 %, svalování viny 45,1 % vs. 39,7 %)
- Migrace – svalování viny v 50 % zpravodajství

Děkuji za pozornost!

`vejvodov@fss.muni.cz`